

با تو ز پاهای خورشید وقت
 بر سگال کمان رفتنت
 چپ ما را دست کن ای دست تو
 گفت بر آرم در و عارضت کن
 عمر یک پیکر بید بے تو روز روز
 مرصبا ای آفتاب لایزال
 جان چو خاک است دنیا ز روے تو
 گرچه جوی باشد و ره گم کند
 خال تو از عسم و خالی و ابرید
 اے که عشقت بنبت گشت سنج
 اے گذر کرده ز خالی و هم ز خالی
 خال را حسنه که هست از رو بود
 چند صورتهاست پنداری که است
 خاک کوے دوست را از بود بان
 ناشنیده گفتن شیرین او
 سرنه از رو بد و سوز
 از مے این مہر شب بیدار باش
 دیگران نیستند خانه خویش باز
 هر که حسبه ان تو باشد واره او
 سلسله از گرون ما بر گیس
 خار و گل با حسن شیش از آب خضر
 نے و اهر چه لب شد گو خود لیشو
 خواه روشن کن سخط لای سوز
 عاقبت محمود باشد کار تو
 گردت گیر و در گروے عمل

ز محب بر آمد تو ز این سخن
 سجده پاسے سهوے آرد سحر
 کرده اثر در پاسے با مثل ز عصا
 جاودانی گشته زمان کج حفا
 رست از کا هوش بوائے جانفزا

نود و هفتم

خود چه باشد قیمت و مقدار مال
 چونکه لطف تو در پیمیا و کمال
 اے چهاره مرده من در پیش خال
 شمس حق و دین گووی دل باش

نود و هشتم

نست اندر خساءه فیه الرجال
 و سنے بنی چنین چشمه بمال
 تار سے اندر جمال دو الجلال
 خاک کولیش خوشتر از آب زلال
 سفینه را گنفتن خورشید مال
 خوش نیندیش در آکن قیال
 سرنه جز در وجود ایتها مال
 بر اشارت با کن ترجیح را

نود و نهم

روزه در روز نه نماز نماز
 که جنون تو خوش است اسی بی نیاز
 طاق و جنتش با تو کن جنت نیاز
 در بهار حسن و لطف خود گذار
 خواه شان چون مای گیر وی نیاز
 اے تو محمود و مہر جانها ایاز
 از غلامے تو جان آزاد شد

صدم

بگره چون از آرزوی و شوق تو
 سخن ای جان صبح
 من بیجان زنگ
 ای توبے جا همچو جان من چون
 واجدی و وجد کج بش مرد وجود
 ای تو داده قال را اقبال حال
 چون شود بے عشق تو در پیش زلال
 تو ز نیم کمر دشمن کلک دلال
 جوز تو مرجع را خوشتر خراج
 کین جهان بر روی او باشد چو خال
 صورت بینی کمال اندر کمال
 میکشند گوش جان را که تعال
 آبه بینی عکس خورشید جمال
 رویت از رو او صد پر وبال
 زیر این سستی سر سحر حلال
 در به بند و ره مده نفس بیخ را
 ما بنایم و تو و عشق در انا
 چون فنا گردفت از نسبت راز
 عاشقان از طوق دار حمت نراز
 کن قبولش که حقیقت گر محب
 عاشقان را خواه سوز و خواه ساز
 خواه چون گوهر بهر بهر شان اختیار
 و تا دهباسے تو عقل استار شد
 زمین سفر چاره نداری آفتاب نول

عقل و نور از گرون - من هیچ نماند صاحب دل زمین با - سده

<p>هین روان باش و در ماکن مول مول تا که بالارا ندانند از سفول آفتابش روز مردن بے مول آفتاب بے کافست در افول معجزات است و گویان عدول لا ترل اقدارنا عند الرصول چون غم</p>	<p>دل نه گردن بیچان چپ و دست جادوی گردن چشم خسلق را خیره سگر وید مادر اصل وار آفتابی تا که سوزد روسے را حق گر نپایان بود ظاهر شود رینا افرغ علینا صبرنا</p>	<p>هر طرف پیک است و هر جانب مول کمر بے خلق و با بر دست غول سیکستند اندر دل ایشان غول کافست بکرو از باکان زول که به نزدیکی کسان ابد مول گرچه فرموده است کانسال جمل</p>	<p>وزندایک می بر زت کفکشان نیستی و غنا و فقرت تا کجاست جادمان را حبا و وان و گویان سخن زلت است بخوان و شکر کن لغزه کم زن ز آنکه نزدیک است یار لیک تو اشتاب کم کن صبر کن رفت ترجیت بر مه غلط</p>
صد و یکم			
<p>صدمه و صد آفتاب خنده ز نومی توند گردن تلخی بزود پنج غشم و خنده کند فعل ازین سیند ند برسم هر میند از جبت چشم بتا تش و مشی سپند صلح کن الصالح خیر کورسے دیو لوند گوش نومی دام کن تا شنوی ما جرا</p>	<p>خنده ز ند آفتاب کرد و عالم خضاب طلعت ای آفتاب تیغ طرب کیشند بزم ابدی نهد شجبت عاشقان ما در یغان خوشیم ساغوق می کشیم بوی وصال رسید و غم فزون مید</p>	<p>خنده شیرین نوش راست بقبر غم نیشکر از تو قند بر شده بین بند بند گشت جهان گلستان نیست و غار گشت پیش لب نوش تو طوطی بگوش است قند تا تکلف چو گل روسے زمین ترند</p>	<p>ای ز تو عالم چو پیش لطف کن از زمان گشت لاله و گلبرگها کس تو آمد با دور و گزشت زهره زهر کار سیم اینجه بگذشت نیز پیشتر آسے عزیز پیشتر آ پیشتر تا بدیم جان و سر</p>
صد و دوم			
<p>داد هرزده نوع و گر عشرتے جان سرو پا گم کند چون بخور و شسته چشم بدش دور باد و اند خوش نشتے چرخ فلک مست شد هر قدمی گمانشے هر نفسے جنتے لغزه زمان من که های پر شدم از باده بر چشم و پراز خون مادر کفت تیغ پاک</p>	<p>ای خرابات تو جام مرا عاست تو خنب می آید بگوش جوش ز ندیا ز چش قاعده نونها و در طرب و در کشاد روح ملک مست شد از می بر سیده آنکه ره دین بود پر زیا حین بود ساغور پر ساغوم مید هم نفس</p>	<p>زان همه نعمت فرست جانب بار حمتے هر نفسے راح نوشند بے مهلتے مست شد دست راجون بود ولتے پر شود از روح راح بے گره و علتے عر بده آرد همی عشق تو هر ساعتے تا که بد اندک کو عرق مشد از لذتے</p>	<p>تازه شو چیت شواتر بے ترجیع ما ای زور رحمت هر نفسے نعمتے هر نفسے روح نوبند و در درج عفو کن از جان مست خنب بگوست بوی تو ای ملک پنج چون بز ند ز باغ بلبل بر زمی می نرسد دم بد م خط سقینا کبش برنج هرست خویش</p>
صد و سوم			
<p>بیم از ترس و بیم جان سمک تا سمک اگر گذری غم زود بسوزد رو در باده لطف و کرم کرد خیال تو پاک آید شود حال من از غم چشم تو</p>	<p>و میدم از دو چشم جان ضعیفان سیه مجلس آن آتش گشته همه آتشین صد رضا و شمس حق و دین چرا کلام</p>	<p>ترس است نکند در دل هر درد که کند غم من نیز مشیر پاک صد قدمش از غم نیکی کردی فدک کلام</p>	<p>روز چو بر غاست عشق غمضت سمناک آتش او هر چه بمنز ز کس مشدت خویش بگرد مول جان ای کجا زهره ز عشاق تا که مسر غم دور غیر آتش بر آتش است عشق من چشم تو شاه هم از باد آسند خویش سر غم</p>
صد و چهارم			
<p>منظر است آسمان تا چه کند غم هر چه کند گو کن هر چه کند جان هست</p>	<p>منظر است آسمان تا چه کند غم کلام</p>	<p>لسل بخود نیز در دل و پا پست کلام</p>	<p>منظر است آسمان تا چه کند غم کلام</p>

<p>ہر نفسے رونہ از تو پیش دست یک نفس سخت و راز تو خوش خیر چشم بالیدہ خواب جہد از شما آب اگر نکسرت چشمہ خود میشود آن طے کہ گیاست امن امن از گیاست شکر خشمش رسید جگہ کشید باج از اثر شمناک گشتہ طربا حسام رفت ز ما یک لطف چنگ طربے خجست جان ہم عاشقان دیدہ و چشم و را مری سر عاشقان گشت سپید از عمان اسی لک طے آن قدمات سابق خیرے تو خواصہ کنون در جو کس بجز تو دارم بے عرض فلک درو این قمر جاہ ہم تو گو بوزا کہ سخناے خلق چونکہ ز تجریدہ گفتیم بدہ اسے بخ تو حسرت ماہ و پری ہین گروے دوسرہ آنکہ برو خود چہ بود خاک کہ در جہتت در دو جہان کار تو داری و پس جان چو پاپے تو تنگ آست رستد پاپے تو بغض خدا شامہ کہ پد ساقی ترا این بخود جلم و گتار مشش شیر و شیرین چشم با نجان</p>	<p>حاتم ملی با سخا شد گرت این سخاست یک نفس خیرہ سر گشتہ تو آخر کجاست کشت شود کان کان و نخب پلوی است خاک سید بر سرش باد کہ لبش آفتاب غزہ بسیر مشورہ گ سید در قفا از دل زخم شان جسد خرمنا سباح یعنی کہ بر بحر ان نیست بر ما جاح پرزکامات خون گشتہ بے الصباح</p>	<p>ای چو درخت بند قبلہ ہر دروند ای طبع ترا ناگندہ ترا ز گند ناما فکر تا چشمہ است گشتہ روان از دست خو ززدن گشت فرو کج روی آغاز کرد گوش تیر جمع نہ جانب رہ کن رجوع</p>	<p>برگ و برش خیرہ کن تیغ و برش با است نات گیرد بلا تیغ گوی خداست پاک کن از خوی گل کابو بی صفات راہ رہا کرو رفت آن طرفی کہ گیاست ترا کہ ملاقات گرگ تیغ ترا آذر جمع باز بر آستند قلب بین و جناح گشت درین واقعہ خون و کنون سخا چونکہ بر آورد تیغ با کشت خونین تلخ چونکہ خداوند ز شمس حق مویں صباح چونکہ کفش تیر خشم سے بہند در کمان وقت زکوٰۃ ست مرا وہ زکوت وز تو رسید بہت در ان شب برات کے طلیم زین چہ وزندان نجات این عدد از وصفیت آمد نہ بہت اسے ہمہ شاہان تو در بیت بہت خند بلبلوع بیع کاس المدام پر کبشادے کجاسے پری مست فرو می تو دل لاشکر رخت ازین خسانہ کجاسے بری چشم تو آن فستہ گر عبہرے چونکہ امیر آب دو صد کونزے تا کہ گند شاہ بخود شاعرے تا کہ تماشش کن و باستے ترا بی بی و بے مادہ کے وار مش ہیچو سر خوشی ہی عار مش</p>
صد و پنجم			
<p>از دل زخم شان جسد خرمنا سباح یعنی کہ بر بحر ان نیست بر ما جاح پرزکامات خون گشتہ بے الصباح</p>	<p>دل کہ ازین بیشتر کرد سفاح بعیش طلاقی عشق طرب اکون یادہ کند دست و پا</p>		
صد و ششم			
<p>کوزہ گرم کوزہ کرم از نبات موسم خیر است و آوان مملات کان نشود تر ز ہزاران نوات عسر صد اور تیر نظر را کفالت پیش کلام تو بود تر باست یا عسبر گویم و یا سعد و ہات</p>	<p>لیک سیرم تو زیا قوت خوش کرم رمضان آمد و قدر است و عید جس دلم چاہ ز نندان تست صورت عشق تو دے بے صورتی ہم تو گو اسے شہ نفع وجود یا قسرا لسن فریل الظلام</p>		
صد و ہفتم			
<p>یقین تو نیست ز ما سرری این فلک روشن نیلوفری رہت گو تا بچہ کار اندری زین وطن منتظر نشدے بہر رہ چرخ جہنمے</p>	<p>زندہ جہان ز آب حیات تو بہت زین بگذشتہ شتم بخبار است گو ور نہ بگوئے تو گوا ہے وہ چون بیشوی سیر ازین آب شوم شاء تو دست بدان بر نہاد کلاصل</p>		
صد و ہشتم			
<p>بار دو ہشت یار نہ بگذ آرش لیک چو انکو رہتیار مش</p>	<p>از عددش من جسر بیع نزر ہیچو سر خنپ ہی جوش مش</p>		

فلا باز در اول سخن سخن فلا ست بر ما کنون - منہ

روح منت وضع روح من
 بگرزید که کسب چار طبع
 با کیند کلب که نزد سیم
 او چو زنگار پند و دین
 در بسور وقت جاننا رود
 بدو گل بسفت خیابان رسید
 جامه و در ماه ازین دستگاه
 باروگر عقل قلم شکست
 مست شدی بوسه همی بایدت
 و بین روی تو بوسه تا در دست
 عقل نیابد بدار و بگبیر
 بدید جان چون بگرد از قفس
 رسته زان دیشه که دل میفشرد
 شد که ترجیح و دل همی
 بلبل مست بلبل خدا
 آن دم تو فوت عروسان باغ
 و چون امروز از ان سابقه است
 نه بشناسیم وزان حشر تو
 از غصه می چون پنهان شد چشم
 یارب بنامش چنانکه است
 خواست چراغی که ببرد و دلی
 چون تلخ عشق مودت شد
 ای دل من باوه بخور فاش فاش
 ای دل پر کینه صفا شده
 تیره بزمی دلین غم جان

دشمن و بیگانه نیکار مش
 من عوض و نائب هر چو بارش
 من بگرم تو بخبر و بارش
 از جهت تریب گفتار مش
 یا من و سبزه و گل کارش

چون زخم اورا که زهر روز عشق
 من بسفر یار و طلاؤز مش
 دوست گرفتار ولی آن کنم
 و در دل او کرم شود از طلال
 ز نسبت و صیغ شد ای جان

گفتن کسنگ من یار مش
 من بسحر ساقی بنار مش
 که ز گوی که گرفتار مش
 مروحه باد سبکسار مش
 هیچ زن ای کسب و رافشان

صد و نهم

نفسه زنده چرخ که بل من مزید
 باروگر عشق گریبان درید
 بوسه از ان لب نتوانی چشید
 ای خنک آن گوش که نامت شنید
 عقل ازین حیرت طلا
 می پرواز عشق طلا

بمکه دنیا تکستان شده است
 که در لیس که کنگر دست کس
 سخت خوشی چشم بدت دور باد
 شش شسته جام تو عالم گرفت
 باز نیاید بد و توانا بدست
 تیغ و کفن می برود و رود
 چرخ از و سپنج زود گفت ماه

صد چو ز لیمان کعبه خود را برید
 اما کی که گرد پاک و لپید
 بنده خدا از ندی خود را خرید
 ای خنک آن چشم که روی تو دید
 ولوله صبح قیامت دید
 تیر چو از تو کس مجاهد جمید
 روح سو قصه و قهر مشید
 شک لنگش الهت عید
 دل بر من دار سخن رسید

صد و دهم

بجلس کل من و نسیب آ
 فصل بدارت نون العسل
 گر چه فراموش شد آنها ترا
 چونکه چنین بوقلمونیم ما
 صورت آن خسر و شیرین قفا
 از حق دزد خواست چنین مصفا

این به ضحیت شمر این روز چند
 جان من و جان ترا پیش ازین
 سیر به بنیم رخ همی گر
 صورت یار من بیکه چرم شد
 چونکه مبدل شود آن صورتش
 خیز ترجیح بگو با قیاسش

زانکه نثار و گل رعنا و فنا
 سابقه بود که گشت آشنا
 تا شده خود روح من از تن جدا
 صورت گر گه بر اهل هوا
 چون بشناسیش بدان چشمها
 نیک تمامی کن و خط کبش
 رو که بخور مشید مودت شدی

صد و یازدهم

گر تو کی که روح بده صد شک
 مدنی ندرت چو ز جید شک
 و سه تن در پرینه مجرب شک
 صاف و کهنون مسود شک

مست و خراب خوش خود شدند
 مدی گر باشد هم بگذرد
 روح چاب دست و دست چو خاک
 خلوت جوئی چو لوله شک

خلق چو تو طوبه گری خود شدی
 شاه جانی چو غل شک
 آبی و از خاک مجرب شک
 شاو با ننه چو مودت شدی

فلا شدا نا پید - من طلا لبش بچشم من طلا زنده دیدار و خیال و صیغ - من

جان تو خفاشش بدو باز شد
ساقی جان آمده با جام جسم
خیز و صبحی کن و در دهان
دور گردان و مراد نخست
تن تن تن شنو و دم مرن
زان گفت در ریاضت و رشار
عازد و قلم بهت ای مسیح
هم توبه هم تو بگوزین سپس
خیز و بست جمع بگو پیش
دوست همان به که باکش بود
هر شوش از تو همه کان تسبیح
سر و شو آتش پیش طلیل
کوی اگر چه ز زخم
تمام

شد سحر ای ساقی مانوش نوش
چون که بر آید بقصود ماغ
گویش او خیز بجان سجد کن
عاشق آمد بر عشوق مست
شهر را از باغ و گاو کش
چون که شدی بزرگ لائزال
روح چو از مهر کنارت گرفت
همه گل سنج سواری کند
و کوفدی

نستی از چسب زمین و سما

چونکه درین نور نمودند
هم نفس آمد و لب را بست
صد و دو واژه هم

خیز که صبح آمد وقت دعا
جان مرا تازه کن ای جانفزا
وقت تو خوش ای قسری خوش لقا
آب در انداز چو کشتی مرا
حشر شدم از تنگ گور فنا
ای دهن گفت تو گنج بقا

کوزه پر از کمن کاسه بر نیز
خیز که ز هر طرف بگ چنگ
در سرم انگن می و پانند کن
باره جوئی بدم و از کفت
پا چو در ختم که با مر رسول
خسرو تبریز توئی شمسین

صد و سیر و هم

عود همان به که بر آتشش بود
از گرم و لطیف نقشش بود
بید و گل و سنبله برکش بود
در خم و در کوب کشاکش بود
ریست از آن غم که تراکشش بود

صده چهارم هم

ای ز رخت در دل با جوش جوش
افتد از با هم نمون پوشش پوش
در قدم این قفسه فروش
که بر د بوسی از آن سوش هوش
بر سر که باشد بگ و خوش
منغ نه بینی قسب نوش نوش
روح شود پیش تو جمله نقوشش
چه ریامین پی او چون جوشش

صده پانزدهم

سخت لطیفی ز کجا آمدی
چونکه بصورت تو مجمل شده

ملکه این دم تو در آمد
نوبت عشرت شد و قاش کتم
خیز مرن چنگ و خم بر کشا
وز فلک انداخت ندا جدا
تا ز روم بپسیده از باجا
کشته ام ای موسی بن اژدها
بیخ کشان آدمم اندر ملا
سرورستانان جان عطا
یک نشانه کن و خطی کبش
چون ز کف دوست بود خوش بود
غم مخور از زیر تو آتشش بود
تا که فلک پیش تو مفرش شود
قبله هر فارسی هوشش بود
گرد و جهان جمله مشوش بود
زانکه ملاقات گرگ جمع نیت

گرگ غم اندر کف او موشش
گوید از در خسرو کوشش
گفت که خفته بودی دوشش
بر جس حیوان زندان خروش
سافر و دیگر جبت تو ششش
راز گویند چه خویشش و چه نوشش
عشق غزل گوید بر روی پوشش
اے بیخ تو شیخ و دست آتشین
از همه سعدان جهان اسدی
ماه بیخ و دل سیر و زی با قدی

ملکه بودم...
نستی از چسب زمین و سما
نستی از چسب زمین و سما

<p>از تو پدید آمد و سودای عشق عالم هر ملک و ممالک توئی هر بدی گوئی تو آوردی در خور عام ست چنین شرها</p>	<p>از تو بود خوبی و زریب اخلاص تلخ سر برشته و مهر سیدی خوب شود ز سستی تو از بدی کو صفت و معرفت از بدی</p>	<p>گم شده هر دل و اندیشه نوبت خود بر سر گردون دند ای نطقت سعدن مسکینیا گر برسد برق از ان آسمان</p>	<p>هر چه شود یاوه تو اشش و ابیدی چون گویم خویشش برایشان زوی ای خود تو مشعل هر خودی گسیر خویشید ملک کاسد</p>
صد و شانزدهم			
<p>کیست که او بنده را ای تو نیست مخل کف کو که ز فیض تو نیست متصل او صاف تو با جانها چشم که دیدت درین باغ کون جنبش این جمله عصا از دست همچو گلگان چوب ترانه گزید لبشکن این چوب ز چوبش کم است بس کن و از محنت یونس تبرس نیست کسی کو چون اشکار نیست هست کسی کو چو سرمه نیست غسقه دل و ان که طلبگار دل مشرقی کو که یک شتر نیست خشب ز بیخ بود و را کردم آب دوسه این عدد و این غلاف نقط دل بی کرد و کوشش است مست شدی سر بنده این چار و</p>	<p>کیست که اوست لقای تو نیست یا کری کان ز عطای تو نیست یک رگ بی بند و کشای تو نیست رقص گلی کان ز هوای تو نیست هر یک جز در دوای تو نیست در سر شان خم جزای تو نیست دفع دوسه چوب بلای تو نیست با قدر استیزه جاسه تو نیست</p>	<p>غصه کشی کو که ز خوف تو نیست مسل بی کو که ز کان تو نیست هر دو جهان چون دو کف و تو چو کان فاصل ناله کن از بود خسوف زخم مسلم ز زان چوب کیست رفع بلا سے تن و آثار و خسوف صاحب موت از غم آتش گر خیت خیز چو تریح بگو با قیش</p>	<p>فاشقی و صبر و وفادارند هم یا طبعی کان ز بلای تو نیست معتش می کو که گدا سے تو نیست کف چه در دکان ز سخای تو نیست مخلو بجز بنده شحصای تو نیست کیست که او بند قضای تو نیست جز مناجات و تنای تو نیست جان به کجا برو که جاسه تو نیست نیک شانی کن و خطی بکش هست کسی کو تلعت یا ز نیست</p>
صد و هجدهم			
<p>هست دلی کو چو دل زار نیست آنکه گلگه کرد که ولد از نیست حسرت که یک رسته باز نیست شد همه آب طلا جز که فریبنده و غدار نیست گفت زبان جز یک پرگار نیست زانکه گل است و ره هموار نیست</p>	<p>مختلف آمد همه کار جهان گر جهان جستم غیاب من باهیت گلشن آنکس که دید جمده جهان لای تجزی پست صفت درین گفت مناقص و لیک طاقت و بی طاقتی آمد یک مست و گراز تو بد زد و مگر</p>	<p>مختلف آمد همه کار جهان گر جهان جستم غیاب من باهیت گلشن آنکس که دید جمده جهان لای تجزی پست صفت درین گفت مناقص و لیک طاقت و بی طاقتی آمد یک مست و گراز تو بد زد و مگر</p>	<p>لیک همه خرگه کی کار نیست گشت یقینم که کس اغیار نیست کشف شد او را که کی غار نیست جنگ جهان را حسرت یک ناریت در طوف دیده و دیدار نیست پیش مرا طاقت گفتار نیست جز تو میندار که طر است گشت نهان از نظر تو منفات</p>
صد و نهم			
<p>ای ستمیان مشفق سو و افرو و شو ای عقل و روح مست آن چیست ای خواجه قوت و بیاجه مروت</p>	<p>این تند چهرگان را محرومید محرا پیش آرزوی پنهان مدارا ای خسرو نبوت جهان منوش طوا</p>	<p>ای میرا قیام اسی دو گیر جانم ای سپنج بقرارت وی عقل در جانم فلوت ز ما گزیدی آئینه خریدی</p>	<p>نگام کار آمد روانه باش مولا کبشاد سے کنارت سفرم کرد صفرا تا جز تو کس نه بیند آن چهره ای زیبا</p>

من بجز خدا را با عیان ندیده ام این است که در این کتاب است

مغفور با تقدیم و تا آخر است
 بخشی که قوم پیشین در خواب خستند
 و ریای رحمتش ز پری موج سینم
 از عقل و عشق و روح مثلث شد ستار
 و مغز علت است گزاین مثلث است
 آن اصل یعنی که از رخ خود بیخبر بود
 بنده خدا خلاص شود چون که بنده مرد
 آن است بوبر که از ذویت شد تمام
 و صفت بشر نماز چو صفت خدا رسید
 زمین جام هر که باوه اسرار کشید
 اکسیر عشق را بطلب وجود
 پیش آرجام عمل تو اس جام جان ما
 صد جام زو چندی بر لب زوی کلون
 از من نشان ما تو دانه و دگران
 بر شکر نشینی سر را فرو بے
 بازار ما بل سو گلزاران شتر
 پیکان آسمان که با سرار ما دزد
 روحانیان ز عرش رسیدند بگریه
 زیرا که آفتاب پرستند سایه
 اول بکاشت دانه و آخر درخت شد
 مردان سفر کنند در افاق چو گل
 چون چرخ کیست کین دل با آن طوت دور
 ز قند و آینه ز تصور و دیگران
 چون طبع پنجمین بکشد روح را چهار

ایمن ز انقطاع و ز اغراق ارتداد
 آرزو زمانیان را کردست اقتاد
 هر لحظه عبس زو گوید کیا عباد
 خورد و دگران نشد که در خور و این عطا
 نے آن عقیق کو که نه برکان که با
 لا گشت و بنده و ز پس لایحه خدا
 آن را بقا رسید که کلی او فاست
 کان آفتاب تیر و آن شعله است
 بحر وصال دلبر و مستغرق فاست
 ما از کجا حکایت بسیار از کجا
 لیکن در چشم مست تو در سید بیلا
 زیرا که بنده تو ام انگاه ماورا
 در شهر میر و س که ببینید مر مرا
 کان است جای سستی و هم جنب هم مرا
 فر فر آفتاب سعادت چه با فرند
 چون او مسافر آمد از نجیب مسافرند
 یک چشم باز کن که نه اول ز آخرند
 نه نسبت منازل و پالان اشترند
 این جسم و جان و دل همه مقرون لبرند
 و آب و گل چو آب گل خود کردند
 کلمه ستم بتر تو نه نام چه گرا
 کلمه ستم از بهای عفن با مدار نیست

سرگزشت عالم زیر که سپید آب
 علوانه آن خورد که بود دست او
 هم فصل نو بهاری و هم فصل نو بهار
 از جام آفتاب حقائق درین زمان
 آن اصل کوز عمل حریفیت با نشاط
 بس جمد کرد عقل کزین سفته بوبره
 در حسن کبر یا چو قفا گشت از وجود
 آینه جمال آبی سست روح او
 هر س چو کمیها شود از نور ذوالجمال
 کبشا و در دست خویش گره کن بگردنم
 آن می که بوی او زود فرنگ میرود
 این خود بهانه است نشان کی شود شتر
 تو آن چنان که دانی وان اشتر
 ای صدف هزار جست تو بر جمال تو
 ماسایه ایم در پی ایشان و آن خمیم
 از عقل اولست در اندیشه عقلها
 نور شید شمس الدین که نه شرقی نه غربیست
 از آفتاب آب گل با چو دل شود
 لب خشک بود و چشم تر از در و این فرا
 بیرون ز چار طبع بود طبع طلا
 کلمه ستم بتر تو نه نام چه گرا
 کلمه ستم از بهای عفن با مدار نیست

آفتاب مانیان را آب حیات دوا
 آنکس خورد که باشد مقبل کیتبا
 ترجیح سوم است با قصه گوش دار
 هر زخم را چو موم و مسرور در آرد
 خارا عقیق و لعل شد و خاک با تو است
 آن شاه با عروس خفتست و بی تو است
 بوسه نبرد عقل همه جدا و هباست
 موجود مطلق آمدی که بر و نه است
 در بزم عشق حسنش جام جهان نماست
 این بود لعجب سناعت این طرز گیمیا
 تا آن شوی تو جمله ز انعام چو بود
 جامی بجای آورد بر کن ز تن قبا
 پنهان همی کنش گریافتی هلا
 پیدا بود نشانش بر و بر قفا
 عفت همی کند که بسینه مردود
 نیکوست حال ما که نکو باد حال تو
 ما را کشان کشان بسملوات میزند
 تا سایه های چشمه خورشید بر خوردند
 تیر عقل اولست که اینها به بند
 بس سیر سایه اش در افلاک بگردند
 اجزای تن چو دل ز بر چرخه پزند
 اکنون ز فروصل نه حکنند و نه ترند
 از چار و پنج و هفت و دصد سال بر ترند
 ترجیح کن بگو بله بگریز ازین سوار
 ط

صد و بیست و هشتم

صد و بیست و نهم

صد و بیست و دهم

صد و بیست و یازدهم

بسیار سهل خورد و در
 بین جمد کن تو نیز که بیرون کنی قبا
 انقدر فزگفت رسول خدا ازین
 اما اول بسی است تو کوشی مشام باش
 هر که سفر به بجزکت در فضیلتش
 زمینان طبق طبق متعالی ہی شوی
 آری دراز و کوته در عالم تن است

زیرا که پروریده آن محتدل سوست
 از بجزنی قبا شدنت شرط است
 سیاح و فخر و شاه سیاحان مصطفات
 زیرا که جمله دنیا سحرست و سیمیاست
 او ساکن و رنده و همراه انبیاست
 اما علای مرتبه جز صورت علاست
 اما بر خدا نه صباست و نه مساست

آنجا قباش مانده یعنی عبارته
 ای مروک قبا تو قبا بر قبا پیش
 کشتی که دشت هم ز برای عوام دشت
 دنیا چه کبر باست هم که بیاید او
 در تان بسے برفتی و در آب هم بد
 این ره چنین دو که بیکدم میست
 در عشق شاه فخر تبر شمس الدین

اما قبا سے یوسف دل مانده
 کین بجز بے تجمل و
 بهر پیاده چونکه پیاده شوی سحاست
 گندم که گندم در و فارغ ز کبر است
 از بد سیر آب یقین منزلت مساست
 این روضه دور نیست چو سیر تراست
 ارواح عاشقان سراقی و در صفات
 جان تو است جان تو از تو کجا رود

صدوسی م

روسوی آسمان حقائق بدان دیار
 تقلید چون عصاست پستت درین سفر
 موسی بز عصا و بوشید آب خشک
 امروز شیر گیرم و بر شیر ز زیم
 شکست و آهن است تجلیتی کاف و کون
 استار ای خمس خسان سعد و
 زخوف و فی رجا و نه بجان و فی وصال
 زمین دو و تا کسانه کشا و نه روزی

کان سوار راه روزه پیاده است نه سوار
 از فزه عصات شود تیغ ذوالفقار
 آن ذوالفقار بود از ان بود آبدار
 زیرا که مست آدم از سوی مرغزار
 حراقه است کون و عدم در ستاره بار
 در وقت و عده چون کل وقت و ناچار
 نه غصه و نه درد و نه پنهان و آشکار

بر کرد و عشق که او را کجا است کرد
 امر و دل در امینی دست چا و چرخ
 گفتم و لا چه بود که گستاخ میروی
 در مرغزار چرخ که شور است یا اسد
 استار ای سجد سجد عاشقان
 خوی و گرز نفس در سدهش گذشته اند
 بر جیح ناله غم چو شلکت طرب فرست

می ناز گرم و روشن خوش آفتاب زار
 از باد های محل برفته ز سر خار
 گفتا شراب واد مرا یا ز زینهار
 یک آتش ز نم که بسوزند زمان شرار
 حراقه شان شود ستاره
 خوش خوش شدند محو بخور شید
 گر سر گران شوی به شلکت

صدوسی یکم

این خانه چیست سینه و آن دو چیست فکر
 خفته نهر از غم خورد از بهر هیچ چسبنه
 گویند مردگان که چه غمناکے بیده
 آن سوره تعزیت هبایدت این نفس
 کو آنکه بود با چون شیر و آگین
 نه پیرونی جوان نه امیرست و نی جوان
 آن یک نه آنکے است که هر کس پادش

ز اندیشه گشت عیش تو آنکے گزنی
 در خواب گرگ بنید با خوف کمینی
 خور ویم و عمر رفت بوسه اس بر رفتی
 فی رقص ماند از ان و نه زین نیز شوی
 کو آنکه بود با چون آب و روغنی
 نه نرم نه مانده و نه موسی نه آسپنی

بیدار شو و یازره از فکر و از خیال
 در خواب جان به بنید صد تیغ و صدان
 بجزر یکے جمال گرفته عروسے
 ماخن ہی ز نندونخ خود سهے درند
 آنون حقائق آمد خواب و خیال فیت
 آبی زنگی است و یک صفتی و یکانگے

شد و روانه انداخت خورد شید و شوشی
 یارب فرست خفته مارا و بل زنی
 بیدار شدند بید زان جمله سوزنی
 بجزر یکے خیال به پوشید بجز شوشی
 شد خواب و نیست بر رخ شان نقش فاضی
 آرام و ما نیست نه مانا و نه سمنے
 جانیت بر پریده و از سته از ستنے
 حریص کن که در دل و خاطر نشانشی

صدوسی دوم

شبست یار بودم و در ای ای او
 نهفت آسمان عشق معلق زمان او

حیران آن جمال خوش و شیوای او
 لشکر خنده ز با هم خوش جانفزا سے او

که دست میزدم که زهی وقت روزگار
 در بهوشا فقا ده نمایات همیشه

که دست می قدام در خاک پاست او
 در گوشه آناه همه سیر و صدای او

<p>فلک سر مه کشد ز لطف فلک والله کشید نیست بجز فلک من بار با گزارده ام خونیا سے او بر بوسے نقد تست سو قلب های او هر کج که آید از من گردد زیار است ناکه نماز شام کیے صحیح بر رسید بر خوش زین نهاد و سبک برگشید مردہ حیات یابد و تازه شود قدید نک طبل نیز نند که آمد ترا گلید در طبل ہم نباشد چه کم شود ز عید بگذرید عشق یار و عجب سب دری گردید جانش نبار بار چو گل جامه آید میگفت عاشقنا از بزم اسلام تا مساقیت گوید کای شاه نوش باد بر آدم است لقمه ز زانکس کز زنا زیرا تخلف است وادویی و اجتهاد بانوش و نمیش خود شده پیران میان بد چون بندید گیر و بر جو شمش نیست نوروز و نو بهار و چین نیزند صلا در دیده بیناید اگر خسری لقیا شبابش ای شکوفه وای باوه مر سبا از کیست این عطا ز که باشد جز از خدا یک سب رسد می بدیش بدیست بچو با جانها در بیغ نیست چه جای دوسه تنبا</p>	<p>هر جا و فاست حاصل هر جا که بیوفاست خندان بود ضعیف که یکرور چشم را هر سوت میکشد خیالات آن و این جانم دهی زنی نکشی گر کشی گو سے بر بوی آب قست مراد شراب میل ترجیح هم گویم زیر که یا نحو است</p>	<p>بر زره کشاده دبان شناسے او صد سحر آفتاب ضعیف از قاسے او چون بیه می طپندے کیمیا سے او بجر کرم وی آمد و آشناسے او فوج دعای قست حنین و دعاسے او سرستے خرام نیزیر لواسے او</p>	<p>بر بره گون شیر گرفته بعد ل او چشت ضعیف میشود از نور آفتاب این نقد های قلب که نباده به پیش ما بچو کشتی ایم که بر هم سے ز نیم بود کشتش مراد چون خون عشق بر نیت ای مرید شب گشته بود بر کس در خانه میدید جانے که جاننا بگی نایب های او است از بند دام غم که گرفت است را خسلق باور نمیکتی بسو باغ رو به بین گر طعنه نیز نند بر امید عاشقان بزار آخر آمد همین چه خسری دیدم تا در مشتی که تو داری بخور حلال من عشق را به بیم برکت نهاده یلیم گر تو شراب خواره و پیری واد استام فلک گوهر است جز که بود بجز ساغر ش ظک گس زراید و تو هم گس مباحش قلک دبان است پذیر ز غور و اندک است بنی کما ز خانه شش گوشه رسته ایم مستی و عاشقی و جوانی و یار ما هرگز نند چشم جهان آمین بسیار انگوفه میخورد ز روح طاس طاس سوسن بنبیچ گوید بر چه چخت جز حق همه گدا و حزیند و در ترش سنبل بگوش گل نپان شکر کرد و گفت</p>
<p>صد و سی سوم</p>		<p>صد و سی چهارم</p>	
<p>تا خلق را را نند ازین جلیس و مکناسے که خنیلے سے ہے رس گر زانکه بر دل تو جفا نکل کرده است عیدت صوفیان را دین طبلها گواه نداخت عیبهای متاع غرور را هر لحظه بهار نو است و عقار نو</p>	<p>آن جان برای پرورش جانما سید هر دم کشایش است و کشاید نا پدید کان باغ جریحه ز شراب صفا چشید دریا کجا شود بلب آن سگان پدید شاد آنکه واد او مشبه و گوهری برید خنجانے ابد خنک آنکو در خوشنید</p>	<p>چون دوزخی درای و بنور نیست بجز را و نیاجو قلمه است و لکن نه بر گس چون مست نیستم کنک نیست سخن ز غور های مست خرف از دبان شیر ترجیح ندخواهد و بر مست بند نیست</p>	<p>چون گل مباحش کو قح خورد و زوق ناد و نیاجو قلمه شود شی چون دهن کشاد جمشید باش خسرو سلطان و کقیبا و ز غور جوش کرده بهر جا سے بے مراد زان خسرو که شربت شیرین بخل داد</p>
<p>صد و سی پنجم</p>		<p>صد و سی ششم</p>	
<p>پهلوسے هر درخت یکی حوزة نیکبخت می خوردنش ندیدی اشگو فد را بین ریحان و لالهها بگرفتہ پیالها اگر کردن از گد انبوسه شرط ماقلی تا خرده با هم بریدیم پار سال</p>	<p>میرود از زمین وز کسا کیمیا بگر لبوسے او که صلا نیزند ترا شع است و شاهدت و شریعت عباس موس و سر و بیرون چو افضیا هرگز ملبوسایه نیزوان جسد از ما</p>	<p>میرود از زمین وز کسا کیمیا بگر لبوسے او که صلا نیزند ترا شع است و شاهدت و شریعت عباس موس و سر و بیرون چو افضیا هرگز ملبوسایه نیزوان جسد از ما</p>	<p>میرود از زمین وز کسا کیمیا بگر لبوسے او که صلا نیزند ترا شع است و شاهدت و شریعت عباس موس و سر و بیرون چو افضیا هرگز ملبوسایه نیزوان جسد از ما</p>

فکر زین بویست خوش - من غم -

ظلم و کرم تو تیا سے او - منکلت اقصای او - منکلت - ای شیر عشق اصل - زیناد بگوشه چشم - منکلت آن - منکلت نادم - منکلت تلخ - منکلت

ای آنکه کهنه دای نیک تازه باز گیر
ای گلستان خندان رو شکر بر کن
چو آفتاب بر آمد ز قعر آب سیاه
ز آب و گل چو بر آمد مدد دل آدم
از آن بداند پوسیده مور قلند شر
چو جامه مور سیلیمان درید جایه سوز
کنا فر و بریم

کورے ہر جنیل بد اندیش تراژخا
صدوسی و ششم
صد آفتاب چو پوسن فرور و دور چاچ
صد آفتاب ربو و نذ خود قبا و کلاہ
کہ اوز سنبل سر سبز ما نبود آگاہ
مرا گیسر ضایا ازین مثال تباه
تبا کہ پیش درازست بگسلند ما

ہر شہ عامہ بخشہ وین شاہ عقل و سر
چہ جای فدرہ کہ چون آفتاب خان آمد
سے ز خاک بر آور کہ کم ز مورثہ
بگو بوی بہارست و دست و پا داری
ولی بقدر خریدار میسر بقبا
خروش کروم ازین پس از خوشی من

بانہاست بی شمار مر این شاہ و عطا
تر بیج باز گوید باقیش صبر کن
ز آفتاب ر بود ز خود قبا و کلاہ
بغیر بر موران ز دشت خرمن گاہ
چرا ز کورن سازی ہشت و صحرارہ
اگر چہ جامہ درازست و دست قد کوتاہ
جد اشود حق و باطل چاکہ دانش گاہ

کلیات شمس تبریز

متفرقات

لام طما عبته العاذل
یراد من الطبع نیاکم
وانے لا عشق من عشقکم
ولولہ لتم شم لم اسککم
اتسکر ضدی و موئی و قہ
اول و مع جبری و فوقہ
و بہت السلوا لمن لا یسئہ
لو کنت فی اسر غیر الہوی
فلا استغیث الے ناصر
کان الہجون علی مقنہ

وللارای فی الحب العاقل
ویاتی الطباع من العاقل
سخولی وکل فتنه المناحل
بکمیت علی حسب الزایل
جبری مند فی مسلک سائل
و اول حسن علی رائل
و بت من للعشق نے شائل
صنیت ضمان ابل وائل
ولا التضعع من خسائل
نیاب شفیق علی مائل

بر اور مر اور چنین بیست
تو عاقل ازانی کہ عاشق نہ
بصورت قرنی ہر روز و شب
منم مرغ آبے توئی مرغ خاک
کم وین کم خوان وے وین ہوہ
بر آفتاب ست مہ وریکے
چو جان وے شد قرین قسم
بلا شکلی وان کہ شکل کثاست
ازین در بچوید جسد عالم مراد
برین در چو دردی درون صدقہ

ماست رہا کن اگر عاقل
مرا قبلہ عشق است اگر معتبلی
زبان بر تخمندی کہ بس کالی
ازین سننم من تو زان منزلی
اگر بنے تو وصل اگر آگے
از و دور ماندک کا ہے
ببار و چون بلا برو ہے
کشایش از و چو دور مشکہ
برین در بچوید مچو تو سالی
چو دردی چو رہی کہ درو ہے
دندن و دندان ہے کہ کل کل
ارسل کتر الصدقاسنے

ولہ

بے فرہ کلمہ با فرہ کل کل
اعنق قلبے من شبکاتی
کشہ ز ساغریزہ و و نجان
ہر کہ نہ عاشق ریشش بر کن
در بد و رباب لدینا
وزفن و کمرت خستہ و چرخون

لدیجتی من حریبتے
فستم انجا لکان لکان
صورت عشقے صاحب مخزن
یا جمونا منہ صبو نا
و نب خرمی توای خرملعون
لاح صہا حے طیب حالے

شربت خور و مع پیمان نیکان
شوق جہانے رذی و رہرن
بارہو نا غمہ عینا
نے کم کردی نے شوی افزون
جا رہی مہب شامے

شربت خور و مع پیمان نیکان
شوق جہانے رذی و رہرن
بارہو نا غمہ عینا
نے کم کردی نے شوی افزون
جا رہی مہب شامے

درد عشق بگویند ز تو برین هزاره صفا کس من نگریم بجان تو

حضب غضبی مار زلاله
 کلم از عشق بکنند چون نوسید نشان تو
 چه طویل اندر آتش زفت آتش تو شم
 که بیاید بکوی تو صفا جز بوسه تو
 تو چو سیرغ روح را بکشانی در استلا
 همه خلقان چو مورگان بسوز مشت و دانا
 چه دواها که میکنند پی هر پنج گنج تو
 با طبل و فابزن که بیاید او ان تو
 نبشاریم شیره از شکر از غیبهای
 طبع جود طامعان بود از خورشید جبه
 چو زمین بوس میکنند پی تو جان آسمان
 شکر زشت است و جهان شب ز سحر گمان
 چو بدان چشم بگری لبونده بگری
 منم از ما دور پدر بنوارش حسیم تر
 همه گفتیم و حاصل را بگفتیم و بس
 برای طالب همو که از غمش چو مهر
 با دیوانه لولیان بعروسه مایا
 چو شایدر سر او بل جگ و اجرا
 چو ورین کوی نیست کس ز دوان نه کس
 بچه از دام و دانه او ازین ماسه خانها
 چو صورت بر دوان روی بقا مان غموی
 اگر از نیک و بد بر آنگند مشرد و در
 برای یار ماه رودل هر وقت بجز
 چو تو بی میرزا بدان شفت و فقر فادان
 تن تان را جان کنم دولت تان با جان کنم

وله
 خردم راه گم کند ز فراق گران تو
 نازانم که سر کشم ز غم بے امان تو
 سبب جست و جوی تو چه بود گفتن
 چو گس و دوق در فتنه بگه آسمان تو
 همه عالم نواله دعا های خوان تو
 چه نواها که میدهند بجان لامکان تو
 وله
 نبشاریم سیب از دخت خوان تو
 دوده مختصر بود و جهان از جهان تو
 بچه بر پرورد زمین بسوز آسمان تو
 که و هم آتشین نشد ز دم پستان تو
 بپر و جانم از مکان بسوز لامکان تو
 جسته چنگی تو بر سید امتحان تو
 وله
 بکشار از با هم او که سلام علیکم
 لب چون قند بر کش که سلام علیکم
 روتش کن ز دورا که سلام علیکم
 تو همین گویم و بس که سلام علیکم
 بشنو از آسمان ها که سلام علیکم
 تو ز شش سو بشنو که سلام علیکم
 ز لبش کی رسد مرا که سلام علیکم
 غزل خویشین بگو که سلام علیکم
 شنو اکنون ز شا دلین که سلام علیکم
 عیبتان را جان کنم که سلام علیکم

وله
 که بود پیش تو که بیاید کزین تو
 بکش کار مشکلم تو دلم ده که بیایم
 ملک و مردم و پری ملک شاه و لکری
 ز اشارت عالیت ز اشارت شافیت
 نبواله فاعتی کند جان آن نسته
 طبع تن نوال تو طبع دل جمال تو
 وله
 بران جان عقل ما ز سر خوان فضل خود
 همه روز آفتاب اگر ضیاء تیغ نیند
 نبسته سگسته پر تو میکند نظر
 نه را و عده کرده نه که سوگت ز خوره
 نبوارش که ای خیرین محو زنده بجز این
 بکنم باغ و خفته و دواسه ز درد تو
 وله
 تو چرا آب ده و غنی که سلا می کنی
 شفقت را تو زین کنی کرم و آفرین کنی
 چو در آید ترش ترش تو پر پیش از خمش
 چو خیالیت سبت ره بکن سوا و نگه
 شفقت چون فرون کند بخورد بنوعی کن
 چو گنجی درین گره مگر نبرد سپس محبه
 تو را کن فن و هنر که ناز و فلک خبر
 با هر حوم امتان برای عشق همتان
 ز هر تان را شکر کنم شگ تا ترا کنم
 ز دم بس چیده سودل بس چیده

اسکر قلبی خسر و صلا
 که ره از کین تو که کشد خود کمان تو
 کن ای دوست منم بجز از گلستان تو
 فلک و مهر و شتری خیل از آستان تو
 کجی گشته هر گدا دم تر جبان تو
 که طبع داروا ز قضا که شود منیع مان تو
 انظرو دل بیان تو بوسه دل بیان تو
 می چون از خوان بده که کنگفت از خوان تو
 چه خورد تا چه کم کند کسی دوز خوان تو
 کلم ازوره میشود ز نسیب سنان تو
 که همین جاش نیرسد مدد از نعمان تو
 که بنگام بر شدن برسد زرد بان تو
 که خرد شیدا آسمان ز خروش فغان تو
 بکنم آسمان تو با زین از دستان تو
 که همان به که راز تو شنوند از دوان تو
 چه شود گر صلا زنی که سلام علیکم
 سروریش اینچنین کنی که سلام علیکم
 غضبش را بین کش که سلام علیکم
 تو روان شو پیش من که سلام علیکم
 ز دولت سبزون کند که سلام علیکم
 چو فقیران سب که سلام علیکم
 بخور میش بین قدر که سلام علیکم
 بسرم حرمتان که سلام علیکم
 کار تان را جز کنم که سلام علیکم
 از فلک بس شنیده که سلام علیکم

عالم

<p>گرچه جانب حسن که سلام علیکم بشنو از مرغ ناله که سلام علیکم بهان سوری کن که سلام علیکم بلای آن و این یک سلام علیکم حالت علی حریم قی خطری است خرمن هر که سختی گشت بزرگ خرمن بود لبیکات مطلع اشترات محکم باز کشاندش بخود با گرم مقنن او شمنای عبیره فانتصوا لقیصوا ای دل و دیده دیدهای دل و دیده بهر تو تن زدم پس بودم تو از آن او ز آنکه نظیر نیست جز که درون آینه آیت بے جگونی در تو و در معانی</p>	<p>چو گل سرخ در چمن بفرود رخ و دقت چو بنجد و ناله زاریا عین و لاله گو که داری لب و دهن ز شهنشاه کن هدای شمس وین بیا بلای شاه دین پادشاه</p>	<p>همه وعده است وفا بود که سلام علیکم شنو از سخن یا مها که سلام علیکم که بدی این گفتی که سلام علیکم ز چه استیز میروی که سلام علیکم</p>	<p>چو امیدت بجا بود ز غایب بجا بود چو رسد بنجر جامها بسو باغ ماها چو رستت ز نم و می زما از نرسک هر غم چو بتریز میروی سپه خوز میروی یا قمر اطلو لفقسورین مسکن یا شجره غصونه فوق سمار و دینا هر که کشتن شگافتی سر غزوت بزرگ یا حمد آنور آلیس عقیده وحی سیک شدش که ای رهبری ز کف من کجا بی ما بقی انساخان بناسناختنا قد نطق الهوی استکوا اسمعوا و نصتوا و انتم پیش خود سنی آینه را هر آینه در تو کجا هم ترا بچو نیرال روسے تو از سو تو بودی از سو من مشبیهی سوخت کی جهان بسم آتش او بریدند هست سماع و چنگی دست شکر کباب در قدم و زندگان شیخ مرید بید شده و دید عاشقان وصل سید عالم شمنه عشق میکند از دو جهان مصا دره و او جگر مصا دره از خود لعل یاد با از سبب مصا دره شمنه عشق ره نزل فصل بهار را ببن جسد باغ و انوار دیده و عقل و هوشش را شب مصا دره طلعت شمس وین بود چو طلوع ماه و خورشید بل طربال عاشق و واقف زانده</p>
<p>وله</p>			
<p>هر که تو گردنش زدی گشت اگر گردن یا بلدا مخلص من ثوسے به هر که طرب را با کند پشت سو فاکند جا و اوان وصلنا لقیصنا باصلنا پندنگار خود شنو از برا و برون مرو بسم من جان خود دل کیشا و صدان</p>	<p>هر که تو گردنش زدی گشت اگر گردن یا بلدا مخلص من ثوسے به هر که طرب را با کند پشت سو فاکند جا و اوان وصلنا لقیصنا باصلنا پندنگار خود شنو از برا و برون مرو بسم من جان خود دل کیشا و صدان</p>	<p>هر که تو چپش کنی یافت جهان روشن افلح کل منظره ذاک بنزین رو بمن او دیدین ما الدین آمنوا فی عرفات مشرا تیکر و او اجنوا ان لسان نطقنا عند لقاء الکن</p>	<p>هر که تو گردنش زدی گشت اگر گردن یا بلدا مخلص من ثوسے به هر که طرب را با کند پشت سو فاکند جا و اوان وصلنا لقیصنا باصلنا پندنگار خود شنو از برا و برون مرو بسم من جان خود دل کیشا و صدان</p>
<p>وله</p>			
<p>بم تو نترهی ز ما هم چه حاجت جانب تو مسلک جانب من مایند ای عجب اندیکس با نچه مرا کشیدند شیشه شکست زیر پای کس خلیفه سایه با نریدند با ب با نریدند بی نظر قبول او هیچ دلس سبینه دیده و دل گرو گنم هر چنان مصا دره سیم بدو بسیم بر نیست زبان مصا دره باز رسد بکوی دل نورفشان مصا دره هر چه ز راه می برود و در زمان مصا دره اگر چه شب آفتاب را کرده نمان مصا دره کرد بر روز آفتاب از سیران مصا دره شم آناه لید من قسیرا مانده</p>	<p>بم تو نترهی ز ما هم چه حاجت جانب تو مسلک جانب من مایند ای عجب اندیکس با نچه مرا کشیدند شیشه شکست زیر پای کس خلیفه سایه با نریدند با ب با نریدند بی نظر قبول او هیچ دلس سبینه دیده و دل گرو گنم هر چنان مصا دره سیم بدو بسیم بر نیست زبان مصا دره باز رسد بکوی دل نورفشان مصا دره هر چه ز راه می برود و در زمان مصا دره اگر چه شب آفتاب را کرده نمان مصا دره کرد بر روز آفتاب از سیران مصا دره شم آناه لید من قسیرا مانده</p>	<p>صورت این ظلم را هیچ کس بدیدند صد قیج است بر قیج آنکه قیج شدیدند در نفس بگانی شیخ نه و مریدند آنکه ندید یکس خود در رمضان عیدند</p>	<p>بم تو نترهی ز ما هم چه حاجت جانب تو مسلک جانب من مایند ای عجب اندیکس با نچه مرا کشیدند شیشه شکست زیر پای کس خلیفه سایه با نریدند با ب با نریدند بی نظر قبول او هیچ دلس سبینه دیده و دل گرو گنم هر چنان مصا دره سیم بدو بسیم بر نیست زبان مصا دره باز رسد بکوی دل نورفشان مصا دره هر چه ز راه می برود و در زمان مصا دره اگر چه شب آفتاب را کرده نمان مصا دره کرد بر روز آفتاب از سیران مصا دره شم آناه لید من قسیرا مانده</p>
<p>وله</p>			
<p>عشق شهیت چون تو کردی و سیم بر هر چه برود مصا دره از تن عاشقان گرو بخشش آفتاب من با نریدند قماش نور سحر خیزه زنگلیان گر غمیت</p>	<p>عشق شهیت چون تو کردی و سیم بر هر چه برود مصا دره از تن عاشقان گرو بخشش آفتاب من با نریدند قماش نور سحر خیزه زنگلیان گر غمیت</p>	<p>جانب دیده پاره رفت از آن مصا دره بس بر عاشقان بود راحت جان مصا دره آنچه ز باغ برود بد ظلم خزان مصا دره صبر می نذا کند بازستان مصا دره</p>	<p>عشق شهیت چون تو کردی و سیم بر هر چه برود مصا دره از تن عاشقان گرو بخشش آفتاب من با نریدند قماش نور سحر خیزه زنگلیان گر غمیت</p>
<p>وله</p>			
<p>بم تو نترهی ز ما هم چه حاجت</p>	<p>بم تو نترهی ز ما هم چه حاجت</p>	<p>افلح فی هوا صبح فی شان</p>	<p>بم تو نترهی ز ما هم چه حاجت</p>

<p>جان وفاتنا ولا یکتنا بیانه ان شمر شنبه به شجره و بانه اسرق من شراره یومند لسانه نوره نیاطق امسج ترجمانه</p>	<p>لاکتول عاشق نقلت ناشان قد کفر الذی انی کمن مثل لوجه رب لسان قائل لفظنا زده</p>	<p>قال له حبیبه صرست انا ضما اطیب کل طیب حل لسانک افضل من عینونا کان لسانا عیان</p>	<p>قال قدره لفقار ق فیک باطنی اعظم کل شهوته بان لدی وصاله اکرم من فوسنا طیف خیال چه</p>
وله			
<p>لاکرجاک ضنائع یطلبه بغیر جامه چراوری اگر شد کفت پات آبله زین دریانه بگند روسه ز کشاکش غنله گردن اسپ شاه را رنگ بود ز نکلله کوه احد چه پرطپداز سر سیل زوزله همیت و بیم شبروان بستن اسلسله آمدن خنین بود و و غدا سب عالمه با طغی و مغلسی هیچ کن مع عالمه نشسته میروی و می نه بسین</p>	<p>مستندی الهوی می مستندی و سید حج پیاده میروی تا سر حلیان شوی کشتی نفس آوی لنگر است دست معبوس توان رود نور سوزبان و و خاص احد چه غم خور و از بهونیک ماس عزت زربود اگر غنمت او بود شتر مامه است تن ز جان و نه است بیچ ز یکس بقرض ده کشتی است یاوز</p>	<p>لیس بلدک الهوی لیس لیس حوصله چون گریست این دکان چاره باشد هر قدمی در انگنی غنله بقا غنله صوم و صلات شنبه ی حج و ناسک حله هست رنگت مدان بگ گلوی بلبله کاکله ما که روح مسیان کلکل بر فضیله بود کوفتگی آمله هست سحر محاسبه جبر و پیش مقابله</p>	<p>احرف شمره شم اتی نه ساره یا جلا حصیده محبته و منجمله ای کله پیش کرده تو سیر گشتی اکل از پی نیم آبله شرم نیایدت که تو گرنه بر سه پنهن چرا جود جاوادی خوش بیان صفت در رنگ مبادول کشا دل مطپان پنجه و شتر جانب غیب درنگ کم نشود انا را اگر بر شراب بفرشی هست بلا دین ستم پیش بلا دین تو تا بنشسته بردار خانه نشسته میروی این نیز نکوست</p>
وله			
<p>بسوسه جوی رحمت رو بگردان توده گل را کلا سه ای براد قریب چون تو زیرک را بچیل تکلف دیده خود را دران بال جوا لبس گو که مقلوب است نکته ر با کنی سالوسه جلا کنه طاوسی</p>	<p>بسته کشتی درین گرداب گردان ترا زلفی ست به از مشک و عنبر چرا دنیا به نکته مستحیل مگر دوران دلیل آردوران قال چرا الزام اوئی چیست نکته</p>	<p>اگر رویت درین رفیق سواوست که تا دوست از تبرک بر توالم کله بر آسمان انداز آخر غذاری پارس آن خراشکیا مکن با غول خود بکجه تبرجیب</p>	<p>زین پسته برین پابند عالم کله جو چو داری جبهه فاسر بسوسه نکته گوید سوسه سیلی ترا عمری کشید این غول در بیه ایا بت ناموسی لب مرا گر بوسی سکه ز روزن در کنی نان چکر کن دودیده رنخواهی و در زمانه رانا بیه</p>
وله			
<p>بیان ز خویشان و صل کن با ایشان بیا باده یوشن خمار را بشکن که با غمت من جفتم بر سو که دستم چرا بگین و شیم به پیش لطفت میرم که هر چه بگاری اینجا ترا بروید و تا ز علم چه آتش گریز پنهان نخش خوش</p>	<p>نهال نیکی نشان درخت گل ز نشان بگیر رنگ و تن تن دل از جدائی برکن از پی خودی تا شغتم با دوسبر خود گفتم چون دامن او گیرم غنیم با تو قسیم بکار تخم زیا که سبز گرد و فسردا مهل گشتی ای جنب و رواند کشت</p>	<p>جان پراز گوهر کن بستاز با باور کن بیشنگان آبی ده بخوره و دوشابی شراب با یاران خور میان با کن بزرگ شمشش بگر بهر چه شمشش بگر مران تو کشتی بی شط بگر راه اوسط اگر بگو مود شتی بر عک زین طشتی</p>	<p>ازین طولی بگند سوزن سنگر بیشکبش بگر بهر چه شمشش بگر فران نگار بر لب پیش شتی حلیله آز تو شتی چه پیشبان گشتی</p>

چندان سوزید هر چه در دیده	غیب آرایید، بس بر جان آید	نشسته عاشق که هست صبر	بر حقیقت و سابق براسه عذر و حسن
کو در کوه کوه کن سکوت را همسوز کن	وله		نظر شبانه کن نهاره آن سخن
یار نیست آنچه نوری خوباگر چه همه مغز	چون گذری بر سر کوش پای نکند	حدیث صاحب کلمی طرفی چه و کلمی	آن سخن نور خودی اشکونی شره بائی
وز در بستن بر بنی شیوه کنی زود لغوی	شیوه کن فتح را با کن پست کن آن کنگری	طالب لعی حرکاتی صاخر ساری بر کانی	انت حیاتی و بعدی طلال میوتی بجوتی
جان دلی تو مل جانی فت نظاره کیانی	چو کر شود حیره نظرشان از ره دکن کشانی	عمر که یا عمر تونی زاوک بازا و تجسلی	کم تنم لیل تنبیه قد طهر اصبح تنبیه
خانه دل را دوری کن جانب جان ایسری کن	غالب در پای حیاتی سنگدلا رو کسری کن	یا حسد انت جالی انت و لیلی و ولالی	کیفیت بجز در بیجی تعرض منی لملسله
جان در روان خیزد روان کن باشد با آن	میج لیلی جو یک شستی جان شد ترک مکان کن	قد طالع البعلینا قد وصل الوصل النینا	یا دوشی و افق بدر نیمه نذنا و البینا
ای طربستان چه غنی ای مستان چه غنی	دو بخوری تو زدی کی که بود این شطرحریفی	اصل صباح و مسا ایسکه تا عشق برات	قد بیس المنحن من الحق الزین بصلیح
بس کن گفتار کن یا زشی تعدد هوا کن	باز دای باز به نشه باشد خود مو فاکن	اسکم الیه قعود وانی طلب الوصل سعود	اتمنع الوصل شیخ اجتناب اشخ وجود

تقریرات مولانا شمس تبریزی بر احوالات تاریخی مولانا ای موصوف از تاج طبع سخنور بے مثال سید جلال صاحب اندر بابی حکم الخدادی

نام نامی این برگزیده فرگاه ایزدی محمد بن ملک داد است نوشته اند که جناب مولانا ولی مادر زاد بوده است چرا که بارها بزبان مبارک خود می فرمود پیش از آنکه بحد بلوغ رسیده باشم و هنوز در کتب بودم که یک یک چله کامل در عشق محبوب خدا احمد محبتی محمد مصطفی علیه الصلوٰة والسلام بخورد خواب می اندم و هرگاه سخن طعام با من می گفتند بخت و سرنوشتی نمودم زبده صوفیان صافی مشرب قدوة الاصلین شیخ الکاملین مولانا جلال الدین البلیخی الرومی را قدس تعالی عنده با وی کمال حسن اعتماد و بیجا نکت بود تا آنکه پیوسته مصاحب وی بودی چنانچه در اکثری از اشعار ششوی شریف خود و غیره وی را با انواع اوصاف ستوده چنانکه مولانا عبد الرحمن جامی در کتاب نفحات الانس آورده که مولانا جلال الدین رومی در القاب مولانا شمس الدین این چنین کلمات مینوشت

المولک الاغزال اعی لے الخیر خلاصة الارواح سر المشکوة و الزاجتہ و اللصباح شمس الحق و الدین نور اللہ فی الاولین و الاخرین انتمی و نیز آورده که بقا می که مولانا روم رحمه الله علیه را در تمدان و علیسان خویش را اندر کرده نسبت مولانا س تبریزی چنین کلمات نوشته که لا تصاحبوا غیر انبار انیس و ذریعنی حضرت خداوند شمس الدین تبریزی قدس سره فرمودند که علامت هر قبول یافتہ است که اصلا با مردم بگایه نشیند و صحبت ندر و اگر ناگاه در صحبت بگایه افتد چنان نشیند که منافق در مسجد کوک و کتب و سایر زندندان انتمی - گویند وی میر حضرت شیخ ابو بکر سید بافت تبریزی بوده است و بعضی گفته اند میر شیخ کر الدین سخاوشی بوده که شیخ اوج الدین کرانی نیز می روی است و بعضی برین گفته اند که وی عرب یا با کمال بوده است و مولانا جامی علیه الرحمۃ و نیقام چنین اجتهاد کرده که می توانست همسایین بزرگان مذکور رحمة الله علیهم رسید ما بشد و از جو حضرت فیض تربیت یافت باشد گویند در آخر سال پیوسته سفر کرد و در سیاه رنگ پوشید و هر جا که رفتی در کاروانسرای خست تا قامت آنگندی چون بخط بغداد شریف رسید شیخ اوج الدین کرانی رحمة الله علیه را دریافت پرسید که کای گفت ماه را در پشت آب می بینم مولانا شمس الدین محمد در جواب گفت اگر تفاد دل نداری چرا بر آسانش نمی بینی و گویند در عرفان دست مولانا شمس الدین بصحبت با کمال می بوده و شیخ فخر الدین عراقی نیز بموجب فرموده شیخ بهاء الدین زرگری آنجا بوده است و هر فرجی و کشفی که شیخ فخر الدین عراقی را رحمة الله علیه می نمود از در لباس نظم فخر آورده اظهارش می کرد و به نظر با کمال می رسانید و شیخ شمس الدین از آن

بنا بر این که در این کتاب

چیزی را اظهار نمی کرد روزی بابا کمال وی را گفت ای فرزند شمس الدین از این اسرار و حقائق که فرزند شیخ فخر الدین عراقی ظاهر می کند بر تو هیچ نمی شود گفت بیش از آن شاه می افتد اما بواسطه آنکه وی بعضی مصطلحات و زبیده می تواند که آنها را در لباس نیکو جلوه دهد و مر آن قوت نیست بابا کمال از سر فرمود که حق سبحانه و تعالی ترا مصاحبه می روزی کند که معارف و حقائق اولین و آخرین را بنام تو ظاهر کند و بیایح حکم از وی بر زبانش جاری شود و لباس حوت صوت در آید و طراز آن لباس نام تر باشد - لاقم الحروف میگویم که گرای کلیات همان مصداق باشد بابا کمال رحمه الله علیه بود باشد که فی الحقیقت تمام حقیقت و کوائف عالی است چکه سری از اشعارش هم چنان نمیتوان یافت که از چاشنی حال دور باشد مع البعد در سنه شصت و چهل و دو هجری در اثنای مسافرت بقونیه سید و رخاؤ شکر ریزان با قاست و زید گویند مولانا می رومی قدس سره در آن زمان بتدلیس علوم مشغول بود روزی با جماعتی از فضلا بیرون مدرسه آمدند از پیش خان شکر ریزان می گذشت که مولانا شمس الدین ریح پیش آمد و عنان مرکب مولانا گرفت و گفت یا امام المسلمین بایزید بزرگ رست یا مصطفی صلی الله علیه و آله و سلم مولانا روم میگوید که از هیبت آن سوال گویا نیست آسمان از یکدیگر جدا شد جز زمین نخیت و آتش عظیم از درون من بر دماغ من دو از انجامیدم که دو دماغ عرش برآید بعد از آن جواب داد که مصطفی صلی الله علیه و آله و سلم بزرگترین عالمیان است چه بایزید است گفت پس چه معنی دارد که مصطفی صلی الله علیه و آله و سلم ما عرفاک من مغربک گفته و بایزید بجانی ما اعظم شانی میگوید که بایزید را تشنگی از جرد ساکن شد دم از سیرابی ز کوزه او رگ او از آن پر شد و آن نور بقدر نور خانه او بود اما مصطفی صلی الله علیه و آله و سلم استسقای عظیم تشنگی بسیار بود سینه مبارکش شرح الم شرح انزل الله وسیع گشته بود لاجرم دم تشنگی زد هر روز در استسقای زیادت فریب بود مولانا شمس الدین نعره زد و بنیاد مولانا از استر فرود آمد و شاگردان را فرمود تا او را برگزینند و بر سره بر بند و تا بخود آید سر مبارکش بر آن نوناده بود بعد از آن دست او گرفت و روان شد و مدت سه ماه کامل در خلوت لیاق و معارف العجم وصال شستند چنانکه اصحابیون بنامند کسی از بهر آن نبود که در خلوت ایشان در آید -

آورده اند که روزی مولانا شمس الدین روح از مولانا جلال الدین رومی روح شاهی التماس کرد مولانا روم خوشی را دست گرفته بمیان آورد فرمود که از خواهر است تا زمین سپری بخوابم مولانا می رومی سلطان ولد سپر خود را پیش آورد فرمود فرزندت حالیا اگر قدری شرب دست میدارد و وقتی می کردیم بیرون آید جوئی از محله جهودان پر کرد و بیاورد مولانا شمس الدین فرمود که من قوت مطاوعت و بیعت مشرب مولانا را امتحان می کردم و بعضی قصه بخورد مولانا شمس الدین تبریزی با مولانا جلال الدین رومی بیگانه نوشته اند که هرگاه مولانا شمس الدین روح بقونیه رسید مجلس مولانا داد آمد مولانا و کنار جوئی نشسته بود و کتابی چند پیش خود نموده مولانا تبریزی پرسید که این چه کتابهاست مولانا گفت این اقیل و قال میگوید ترا این چه کار مولانا می تبریزی دست نواز کرد و هم کتاب را در آستاند خاتمه مولانا باست تمام گفت هر دو پیش چکر وی بعضی از آنها فواید والدین بود که دیگر دست آمدنش متعسر و دشوار باشد مولانا می تبریزی دست در آب کرد و یگان یگان کتابها را بیرون آورد و در یک اثره از آب پیدا نمود مولانا گفت یا للعجب این چه سلسله شیخ شمس الدین گفت که این حق حاصل است ترا از بعضی چه خبر بعد از آن با همگرایی صحبت کردند چنانکه گذشت -

قصه وفات ایشان چنان سطر است که شب مولانا با مولانا می رومی روح در خلوت نشسته بود شخصی زیرون در شیخ را اشارتی کرد تا بیرون آید فی الحال برخاست و به مولانا می روم گفت الوداع اینها را برای کشیدن بخوانند مولانا گفت الا لا حول و الا لا قوة الا بالله العلی اعلم شیخ بیرون آمد و رفت تن قان شیخ که در کین گاه ایستاده بود در شیخ کاروان را در شیخ نعره برد چنانکه آنها همه بخود افتادند و یکی از آنها علامه الدین محمد بود فرزند ناصف حضرت مولانا می روم که بدایع

از لیس من ایک انسام شبت چون بزم بوش آمد غیر از چند قطره خون هیچ نمیدانم ازین بازمان غایت نشانی از ان سلطان شیوخ پیدائیت و آن ناکسان که قاتلان شیخ بودند و از ک زبانی بیک بر بای عظیم مبلات شدند و باگ گشتند و علما را لدین محمد ناطف فرزند مولانا را علت جناب پیداشد و در همان ایام فوت کرد حضرت مولانا ای روم بی بجا نماند آن هم تشریف نبرو بعضی برانند که شیخ شمس الدین تبریزی در پشت خرافات مولانا با والدین ولد در فن است و بعضی گفته اند که آن ناکسان جسم مبارک شیخ را در چاهی انداخته بودند شیخ مولانا سلطان ولد در خراب و یک شیخ شمس الدین می فرماید که در فلان جا خفته ام پس ایشان بوقت نیم شب یاران محرم را جمع آورده نعش شیخ از چاه با آوردند و در سه مولانا ای روم بی بملوی امیر بدرالدین را بی مانی در سه و فن کردند.

و در وصف شیخ شمس الدین تبریزی که در زمان مشهور معروف است آن شمس الدین غیر شمس الدین تبریزی است و شیخ شمس الدین طائی از سادات غلام موسوی است که اولادش مذکورند و در راهور و غیره به سادات شمسی مشهور معروف اند.

قطعه تالیخ و فاست از صاحب خزینه الاصفیا

جناب شیخ شمس الدین تبریزی	که روشن بود از نور تجلی	آنچنان سلطان شمس الدین بمالش	رقم کن نیز شمس الدین معل
او عیان لطائف و طرائف بلاغت این کلیات بلا کم و کاست است			

ایرون طری چند باوصات این کلام بلاغت نظام بگیرم و میخواهم که سرپای این گزارش از آلودگی مضامین و سخنان مع پاک باشد و آن انیک در حدت یکدیگر چیزی که پیش مره بعد اوست این کلیات شگرت و الضرورت صحت مقابله حرفت جزو اندم و از اول ک لطائف الفاظ و معانی آن بمقدر و صحت ذهن و فهم خویشین بهره اند و ختم دین امر بیچ شک نیست که شاعری بیخ و نصیح او دانش سخن جامع علوم و فنون موزون طبع نعتی بگرا آنچه در تمام عمر خود از لطائف و طرائف مست و حست نمیتواند درین کلیات میتوان یافت و در بوادی رویت با وقایف با نیک طبع سخن بجان از مرد شواری و صحت بودنش توجیه نمیتواند کردن مولانا ای تبریزی در آن آنگاه من سده اند که باه شاید از رویت الف تالیسی تقماتی یک رویت را هم ندیم مگر که بر لطائف مضامین اکثر غزلیاتش دل با ختم با آنکه نکات کوائف عالیه چندا که باید نشا ختم - در اثبات معاد حقیقت بدلائل مشله مجاز و صورت بد طولی دارند الحق آنچه از دل خیزد و بر دل ریزد و از صنعت ترمیح در تمام کلیات غزلی را حمل گذارسته بر سخن آن سخن فهم و درین پیوسته است که این چنین صنعت را و همچو کلیات ضخیم بر خود لازم گرفتن کار چه بدی جامع و بیخ کسی میتواند بود - و انهم بیک استفاده و احتیاط سخن پرورانیکه بفهم و او را در کلمات بیشتر ازین مطالعت این کلیات بهره اند و روشنند - و آنچه بجا کسایک از کورنی ال و باغ و گندی طبع جفان معانی و فن ناشده می گویند و خواهند گفت که کلام فقر است - اکنون سخن در مشکلاتی که همانا و طبع این کلیات پیش آمده و کز حدتها که گروه خیر اندیشان مطیع او در اخبار و امور تصحیح و مایعلاق به ماها امکان با آورده

هر گاد این کلیات نادر و شگرت بل نظر بنایابی خودی بل نظر دانشا سخن همه تن مصروف اشاعت علوم هنر مند پرورشش نو لکشور صاحب مالک مطیع او در اخبار و در سیه بقضای اگرسه قدر گوهر شاه و اندیا با ندر جوهری به شایده جمال عروس مضامینش دل باخته باهدای زخ طیرش باز خرید و چون بسبب خوردگی پواریگی اکثر اوقاش کرم خورده بود چندی همچون جان در آغوش با خودش نگاه داشت چشم بر راه انیکه گزینده دیگر بدست آید تا اشعار ناخوان ناقص نماند و مثالین بیبا عروس مضامین حقیقت کمای بر نضه شود جلوه گر کرد لیکن چون با تجمه بس و تلاش بیخ تدبیر نشانی از تصود یافت نشد و نه قرینه چینی نمود که اگر یک چه دیگر نگرانی کرده آید دیده تنها بشایده جمال مقصود بهره اند و ز شود ناچار بکم آنکه الآفات فی التاخیر و درین خصوص زکامل مذاقان علم و فن استقامت فرموده و آنچه چاره کار باشد بر نمی که صورت بند و دقیقه از ان فر گذاشت مگر در مع الجلو و اقص غوامض علوم صنوفی مشرب جامع اطلاق حسن معظمه و کرم جناب مولوی

باید

ابوالحسن صاحب مظهر العالی که بهره از عمر گرانمایه خویش در علوم و فنون و ادب و اهل علم و معتمدان علوم و فقه و سیدان و کسب و دست
 میزند ساقه منصب تحصیلداری گرفت و کتبه دست بکار دول بیارنده با هم حسن لیاقت و دیانت کار غرضه انجام رسانید اندام و ادب و لیاقت
 همان خدمات لائق خویش از سر کار گرفت و طبیعت معتدبه مقرر دارند که بزبان انگریزی آن را پیشتر نامند) همچنین تجویز کردند که تمامی اوراق کرم خورد و ملاحظه
 درونی که تا خوانا است بقدر آن الفاظ و حروف و در متقول عنده بیاض فرود گذاشته آید و در هیچ مقام در هیچ غزل و هیچ مصرعه چه جایی تعلقی که حرفی هم از جوت
 طبع علمای و نشان مطبع نه تراشیده شود تا هم همان بیاض آید نمای مثال صفاد نفس تصنیف آنرا لودگی الفاظ بیکجا باشد و هم همان بیاض فروغ افزای چهره
 صداقت مطبع و باب مطبع میتواند بود اما در اول یا آخر کتاب پذیرشی از فرو گذاشتن بیاض که فی الحقیقت عذری است بایسته بعنوان شایسته نگارش رود و چون
 این رای لاصوب آرا بود بلکه اگر این مطبع پسندیدند و آنرا لاخر من بچین مقرر شد ما نظام طبعش آغازینند - دو تن از گزیده خوشنویسان مطبع بانجام امر کتابش
 چنان برگزیده شد که کمترین اوصاف شان خوشنویسی میتوان گفت - اولین سخن سنج راوشی شیو پر ساد و تخلص به و سبکی که از قدیم الایام هم از بهر خواهان طبعانند
 و هم منصب خبری مطبع سرورازی دارند - دومین سخن نعم نادرفن منشی آل حسن - سپس حضرت مقابلش بان آسیمه درون سر سیمه حال سید جلال بافتا و بنده نیز با
 قطع نظر از گذشته نسبت تعلق صحت مقابله در پاس مراتب دوسه در همان کوشیده همت برگماشت یکی آنکه در اصل کتاب هر جا که در مصرعه نسبت به دیگر مصرعه خود یاد
 شعری نسبت به دیگر اشعار غزلش بر کنی افزون و کم یافت بحال خودش گذاشت در رواند داشت که فضل و معقولات کرده آید و درین التزام قیر و وفاده گمان برود
 اول نیکو گرا مصرعه احیاء لفظی که پیش کرده می که در آن مقام نامناسب بودی دیگر آنکه همدران صراع همچنان بمصاریح بملاحظه الفاظ کم و بیش هم بنینگان خوانند
 منقول عنده بظنی چنان مناسب تر از آن میبودی رسید که از من نمی آمد و نظر به خبری که بساوا دانشان سخن بکارند که مصحح مقابلش موزون از ناموزون هم نتوانست اقلیا ز کرد
 در چو مقامات نشان داده لفظ کال اصل تغنی النقل کال اصل نهم - دوم آنکه در اکثر غزلیات که الفاظ ترکی و شپت و غیره شامل بوده چه جاسی الفاظ
 و حروف ناقاش هم من و عن بعینه چون منقول عنده بحال خود گذاشته آید و در هر مقام که از بیتیه تبیتیه دیگر و غزل خودش یاد غزل غیر آن تفاوت
 یک لفظ ادوات المعنی چون در بجای بر هم یافتیم آن شعر را داخل کلیات و ششم و بدر نه آورده و خط کش نموده مختصر چون حصه از کتابت فارغ شد و بعد
 چنانچه برنگ بعد فراغ مقابله و درین نام برای نظر ایشان پیش مولوی میصدق حسین صاحب رسید و نظر ایشان بر بیاضها اما درای شان در حمل گذارتن
 بیاضها اختلاف کرد و دلیل نیکو اینچنین روانی کار شعر مطبع است و حال بر نیکو طبع از انشا پردازان و شعر اعالی ست هر گاه این عرض داشت به بیگاه مالک مطبع
 چنان حکم صادر فرمودند که آنچه کرمی مولوی ابوالحسن صاحب تجویز کردند تجویز نمائی را در آن دخل نمیتواند بود و تا اگر بیاض بند - نوشته بدل الفاظ ملاحظه
 برعاشیه نویسانند و در آخر هر عاشرین صحیح ثبت نمایند تا هم کلام شمس الدین تبریز از لوث بیگاه پاک ماند و هم عجز مطبع مرتفع گردد و باکی نیست پس
 مولوی صاحب موصوف که سمیت بر میان جان بر بستند و در تلاش مضامین مقامات ضائع شده چنانکه توانستند حل و دماغ خود را خستند -

پس شد احمد که کلیات موصوف در راه جولانی شمس مطابق رمضان المبارک مکتبه امیری در مطبع مشی نوشهر واقع گنجینه ای چون جمله تمام